

Bestuurlijke afspraken tussen de Autoriteit Consument en Markt en Liander N.V.

Deze bestuurlijke afspraken zijn vastgelegd op 28 mei 2026 door de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) en Liander N.V. (hierna: Liander).

1. Achtergrond van de bestuurlijke afspraken

De ACM en Liander (hierna gezamenlijk aangeduid als: partijen) vinden het efficiënt(er) benutten van de elektriciteitssystemen¹ van groot belang om de gevolgen van netcongestie te beperken, de energietransitie te versnellen en de maatschappelijke kosten van de uitbreiding van elektriciteitssystemen doelmatig te houden. Daarom heeft de ACM – mede op verzoek van de gezamenlijke systeembeheerders – in de afgelopen jaren diverse codemaatregelen geïntroduceerd die kunnen bijdragen aan een efficiëntere benutting van het elektriciteitssysteem, in het bijzonder op het gebied van congestiemanagement en alternatieve transportrechten.

Op basis van een eerder informatieverzoek² en verdiepende gesprekken met de individuele systeembeheerders, waaronder Liander³, constateert de ACM dat de implementatie en effectieve toepassing van de codemaatregelen op het gebied van congestiemanagement en alternatieve transportrechten achterblijft, waardoor de elektriciteitssystemen minder efficiënt benut worden dan is beoogd met de ingevoerde codemaatregelen. De ACM heeft Liander naar aanleiding hiervan op 20 november 2025 een verbeteropdracht⁴ gegeven. Hierin heeft zij Liander verzocht om een verbeterplan op te stellen waarin uitgewerkt wordt hoe Liander de maatregelen om het net efficiënter te benutten en de hiervoor benodigde randvoorwaarden (verder) op orde brengt. Liander heeft naar aanleiding hiervan op 6 februari 2026 een verbeterplan⁵ (hierna: het *Verbeterplan*) aan de ACM toegestuurd.

Met het *Verbeterplan* streeft Liander ernaar op een zo kort mogelijke termijn verbeteringen te realiseren op het gebied van de volgende onderdelen: i) het afstemmingsbeleid en netinzicht (hierna: de basis op orde), ii) de effectieve toepassing van congestiemanagement en iii) de volledige implementatie van alternatieve transportrechten. De opgesomde onderdelen worden hierna gezamenlijk aangeduid als: *Verbeteringen*.⁶

2. Rollen partijen en doel van de bestuurlijke afspraken

Liander is in haar rol van systeembeheerder verantwoordelijk voor de correcte naleving van de Energiewet en onderliggende regelgeving, zoals de codemaatregelen op het gebied van

¹ Met de inwerkingtreding van de Energiewet per 1 januari 2026 zijn tot dan toe gangbare termen zoals 'netten' en 'netbeheerders' vervangen door de in die wet geïntroduceerde terminologie. In dit document wordt de nieuwe terminologie zoveel mogelijk gehanteerd, hetgeen geen afbreuk doet aan de inhoud en strekking van de eerdere correspondentie tussen partijen op grond van de voorganger(s) van de Energiewet en de daarop gebaseerde regelgeving.

² Op 2 juli 2025 heeft de ACM een informatieverzoek verstuurd, met kenmerk: ACM/UIT/652133. Op 30 juli 2025 heeft de ACM de reactie van Liander ontvangen, met kenmerk: ACM/IN/1015005.

³ Op 1 september 2025 en 23 oktober 2025.

⁴ Zie ook de bijlage bij de verbeteropdracht van de ACM van 20 november 2025, met kenmerk: ACM/UIT/662686. De ACM constateert het volgende in haar verbeteropdracht: het voor de effectieve toepassing van congestiemanagement en alternatieve transportrechten benodigde netinzicht is onvoldoende (paragraaf 1.1); het afstemmingsbeleid over restruimte tussen systeembeheerders dient verbeterd te worden om onnodige vertraging bij de uitgifte van alternatieve transportrechten te voorkomen (paragraaf 1.2); doorontwikkeling en opschaling van de toepassing van congestiemanagement is nodig (paragraaf 2); en de implementatie van alternatieve transportrechten, in het bijzonder het volledig variabele transportrecht, schiet te kort (paragraaf 3).

⁵ De ACM heeft het verbeterplan van Liander op 6 februari 2026 ontvangen, met kenmerk: ACM/IN/1080764. Op 4 maart 2026 heeft de ACM een aangepaste versie van het verbeterplan ontvangen, met kenmerk: ACM/IN/1104918. Indien er aanvullingen en/of aanpassingen van het verbeterplan plaatsvinden na het vastleggen van de afspraken in dit document, worden deze aanvullingen en/of aanpassingen onderdeel van de afspraken in dit document op het moment dat de ACM dit schriftelijk heeft bevestigd aan Liander.

⁶ Het *Verbeterplan* bevat een hoofdstuk over de inzet op de uitrol van toekomstige maatregelen. De maatregelen uit dit hoofdstuk die een toekomstige wettelijke implementatietermijn hebben, te weten: tijdsafhankelijke tarieven kleinverbruik op distributiesystemen, tijdsafhankelijke tarieven grootverbruik op distributiesystemen en de groepstransportovereenkomst, vallen buiten de reikwijdte van dit document. Dit laat onverlet dat de ACM verwacht dat Liander tijdig de nodige stappen zal nemen om de maatregelen waarvan de wettelijke implementatietermijn toekomstig zijn, tijdig te kunnen implementeren.

congestiemanagement en alternatieve transportrechten. De ACM houdt hier in haar rol van toezichthouder toezicht op. Met inachtneming van ieders hiervoor omschreven rol, beogen partijen met dit document dat de *Verbeteringen* op een zo kort mogelijke termijn worden gerealiseerd.

3. Overwegingen en afspraken

Om het in paragraaf 2 van dit document bedoelde doel te borgen overwegen partijen het volgende en leggen zij onderstaande afspraken vast op bestuurlijk niveau:

- I. Liander erkent dat de *Verbeteringen* noodzakelijk zijn voor een effectieve implementatie en toepassing van congestiemanagement en alternatieve transportrechten;
- II. Liander committeert zich eraan de *Verbeteringen* conform haar *Verbeterplan* te realiseren en bevestigt⁷ op bestuurlijk niveau dat de termijnen uit het *Verbeterplan* maximaal ambitieus en realistisch zijn;
- III. Liander identificeert en benut kansen om de realisatie van het *Verbeterplan* verder te bespoedigen en stelt het implementeren en aanbieden van de maatregelen uit het *Verbeterplan* in haar (deel)gebieden niet langer uit dan redelijkerwijs noodzakelijk is. Ten aanzien van het volledig variabel transportrecht geldt in het bijzonder dat, totdat Liander dit transportrecht (volledig) heeft geïmplementeerd⁸, Liander een klant die verzoekt om het volledig variabel transportrecht een passende oplossing aanbiedt;
- IV. De ACM heeft het *Verbeterplan* van Liander niet diepgaand beoordeeld, maar heeft de navolgbaarheid hiervan op hoofdlijnen getoetst;
- V. Op basis van de hiervoor onder 3.IV bedoelde toets spreekt de ACM haar vertrouwen uit in het onder 3.II bedoelde commitment van en bevestiging door Liander en zal de ACM de uitvoering van het *Verbeterplan* monitoren;
- VI. De ACM behoudt zich het recht voor om wanneer zij hiertoe aanleiding ziet, alsnog een diepgaandere toets uit te voeren dan wel in opdracht van de ACM door een onafhankelijk derde uit te laten voeren op het *Verbeterplan* en de daarin opgenomen termijnen;
- VII. De verantwoordelijkheid voor de correcte naleving⁹ van de geldende wet- en regelgeving die op Liander van toepassing is, ligt en blijft onverminderd bij Liander liggen. Dit document doet daar geenszins afbreuk aan en ontslaat Liander niet van de daarmee samenhangende plichten jegens derden;
- VIII. Dit document laat de wettelijke handhavingsbevoegdheden van de ACM nadrukkelijk onverlet;
- IX. Hoewel de ACM de inzet van wettelijke handhavingsbevoegdheden dus geenszins uitsluit, is zij op dit moment – en zolang Liander naar het oordeel van de ACM voldoende voortgang van de uitvoering van het *Verbeterplan* realiseert – niet voornemens om ambtshalve haar wettelijke handhavingsbevoegdheden in te zetten.¹⁰

Partijen maken de volgende proces- en communicatieafspraken:

- a) Liander informeert de ACM met ingang van 1 juli 2026 eens per drie maanden schriftelijk over de voortgang van de uitvoering van haar *Verbeterplan*. De ACM richt tijdig een proces in op basis waarvan het voor Liander duidelijk is welke informatie in ieder geval aangeleverd dient te worden en op welke wijze. Hierover communiceert zij op medewerkersniveau met Liander. Indien de ACM dat nodig of wenselijk acht, intensificeert dan wel vermindert zij de hiervoor bedoelde frequentie;

⁷ Liander heeft eerder op zowel medewerkers- als directeursniveau tijdens besprekingen met de ACM op respectievelijk 24 februari 2026 en 2 april 2026 verklaard dat de termijnen in haar *Verbeterplan* maximaal ambitieus en realistisch zijn.

⁸ Zoals blijkt uit de publiekssamenvatting van het *Verbeterplan* van Liander verwacht Liander uiterlijk in 2029 het volledig variabel transportrecht in te zetten.

⁹ Wellicht ten overvloede: Liander kan binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving zelf haar beleid en proposities ontwikkelen.

¹⁰ Wellicht ten overvloede: de eventuele inzet van wettelijke handhavingsbevoegdheden zal betrekking hebben op een overtreding van de geldende wet- en regelgeving, niet op het *Verbeterplan* van Liander.

- b) Liander organiseert¹¹ – al dan niet in sectorverband – halfjaarlijks een bijeenkomst waarin zij (toekomstige) netgebruikers informeert over de te vergeven restruimte die voortvloeit uit de afstemming tussen systeembeheerders. De eerste bijeenkomst vindt plaats in juli 2026;
- c) Liander informeert de ACM telkens minimaal drie weken voorafgaand aan de onder b bedoelde bijeenkomst over de voortgang van het gezamenlijke afstemmingsbeleid en in voorkomende gevallen van de specifieke afstemming tussen haar en een individuele boven- of naastliggende systeembeheerder;
- d) Liander informeert de ACM onverwijld over vertragingen in de uitvoering van haar *Verbeterplan* of andere knelpunten en de hiertoe te nemen mitigerende maatregelen. Liander informeert de ACM onverwijld, en in ieder geval binnen twee weken na het bekend worden van de vertraging of het knelpunt;
- e) [REDACTED] aan de zijde van Liander en [REDACTED] aan de zijde van de ACM zijn als eerste contactpersonen aangewezen voor de correspondentie zoals hiervoor bedoeld;
- f) de ACM monitort de voortgang van de uitvoering van het *Verbeterplan*¹²;
- g) de ACM communiceert periodiek extern over de door Liander verwachte en gerealiseerde voortgang van de uitvoering van het *Verbeterplan* door middel van een voortgangsdashboard op haar website (www.acm.nl);
- h) de ACM publiceert deze bestuurlijke afspraken na de vastlegging ervan op haar website, alsmede de door Liander aangeleverde managementsamenvatting van het *Verbeterplan*;
- i) Liander informeert op haar website haar (toekomstige) netgebruikers op begrijpelijke wijze over de (niet-)beschikbaarheid van haar actuele aanbod op het gebied van congestiemanagement en alternatieve transportrechten.

Autoriteit Consument en Markt

Liander N.V.

Door: M.R. Leijten

Door: M. Otto

Titel: Bestuurder

Titel: CEO

¹¹ Liander kan bij de invulling hiervan aansluiten bij gangbare overlegstructuren, zoals het (informele) GEN.

¹² De ACM maakt bij deze monitoring in ieder geval gebruik van de onder (3)(a) bedoelde informatie en zal tevens periodiek werkbezoeken afleggen bij Liander.